

„VAŠ OBISK NI SPREJEMLJIV“

Potem, ko je predsednik republike dr. Danilo Türk povabil angleško kraljico na uradni obisk v Slovenijo, je tako, kot je predsednik ob obisku množičnega grobišča v Bosni sam izjavil, da je obvladovanje spomina na dogodke v Bosni nujno za vsako resno politično komunikacijo z BiH, tudi Nova Slovenska zaveza vprašala predsednika, za kakšna pravna dejanja in zagotovila se je dogovoril z obiskovalci ob spominu na angleško sodelovanje pri slovenskem genocidu leta 1945, ko so s Koroške poslali v smrt 12.000 slovenskih vojakov. Predsednikovega odgovora ni bilo, zato je Nova Slovenska zaveza 13. oktobra letos angleški kraljici Elizabeti II poslala to pismo:

Vaše Veličanstvo kraljica Elizabeta II Britanska,

Nova Slovenska zaveza je idejna in politična naslednica Slovenske zaveze, tajne organizacije za koordinacijo demokratičnih političnih strank in nekomunističnih vojaških formacij v Sloveniji med drugo svetovno vojno. Njeno temeljno poslanstvo je varovati človeško dostojanstvo, čast in spomin na deset tisoče žrtev boljševiškega nasilja, ki so jih med vojno in po vojni v slovenskem genocidu umorili Titovi komunistični partizani.

Med temi žrtvami je tudi okrog 12.000 vojakov Slovenske narodne vojske, ki je bila sestavni del kraljeve Jugoslovanske vojske v domovini, in tudi mnogo njihovih družinskih članov. Vojaki in njihovi spremljevalci so se sredi maja 1945 v strahu pred zločinsko Titovo komunistično vojsko umaknili na avstrijsko Koroško in se tam predali v varstvo britanske 8. armade. Konec maja pa so angleški politiki in vojaški poveljniki te slovenske vojake in mnoge njihove spremljevalce v nasprotju s predpisi mednarodnega prava, nemoralno, s prevaro izročili njihovim preganjalcem, Titovim partizanom, ali — kot je ugotovljeno v nedavni izjavi treh cerkvenih komisij „Pax et iustitia“: „prisilno vrnili, čeprav so vedeli - ali pa bi lahko vedeli, - da bodo po izročitvi masovno pobiti“ (Zagreb, 21. maja 2008). Tako se je tudi zgodilo.

To sramotno, nemoralno in protipravno dejanje britanske vlade in armade je jugoslovanskim boljševiškim teroristom omogočilo izvršitev množičnega zločina, omogočilo je tisoče grozovitih smrti in povzročilo je nepopisno trpljenje več sto tisoč Slovencev in stoletni narodni razdor. Velika Britanija se od te pomoči pri slovenskem genocidu nikoli ni javno distancirala ali jo obsodila in obžalovala. Jugoslovanskih totalitarnih oblasti nikoli ni vprašala, kaj se je zgodilo z njenimi nekdanjimi varovanci, nikoli ni poslala nobenih nadzornikov, kot bi jih morala. Nikoli se niti javno niti osebno prizadetim Slovincem ni opravičila za svoje nečastno dejanje do malega naroda. Niti v zadnjih 19 letih, ko so v Sloveniji za temi žrtvami vsako leto številne spominske slovesnosti,

se nobene še nikoli ni javno udeležil noben predstavnik Velike Britanije. Na naša pisma pa britanska vlada ni niti odgovorila. To so žalostna dejstva in težko zgodovinsko breme na zavesti in na čustvih Slovencev, ko pomislijo na Veliko Britanijo. Teh čustev in takšnega stanja ne bi smel nihče prezreti, saj gre za temeljna človeška razmerja, za temeljne človekove pravice.

Pred dnevi smo iz časopisov zvedeli, da je vas, vaše veličanstvo kraljica Elizabeta II Britanska z vojvodo Edinburškim, slovenski predsednik republike dr. Danilo Türk povabil na uradni obisk Slovenije. Zaradi zgoraj prikazane rane iz še ne dokončane preteklosti smo ga vprašali, kako so pri tem povabilu upoštevani občutki in stališča prizadetega dela slovenskega naroda, ali si je izgovoril in zagotovil takšna pravna dejanja britanske strani, ki bodo omogočila nemoteč in za vse Slovence sprejemljiv obisk britanskega suverena. Odgovora nismo prejeli. To pa pomeni, da ni nobenega takšnega dogovora in ni nobenega zagotovila, da bo britanski državniški obisk v Sloveniji, glede na dolgove in sence iz bližnje preteklosti, zgodovinsko moralen, državniško spodoben in politično opravičen.

V sedanjih političnih razmerah v Sloveniji, ko še vedno vlada delitev na prave državljane s privilegiji in priznanji „za revolucionarne zasluge“ v obdobju komunističnega nasilja in na druge državljane z nepravice strani, ki jim ne gredo vse človeške in državljanske pravice, ko od več tisoč komunističnih vojni zločincev iz časa druge svetovne vojne niti eden še ni bil izročen pravosodju, pač pa bodo mnogi blesteli v sprejemnicah ob vašem prihodu, bo vaš obisk v postkomunistični Sloveniji, v kateri ni bilo nobene lustracije in nobene obsodbe totalitarne sistema, uporabljen in zloračun samo za to, da se zločinska preteklost zakrije in komunistični terorizem prikaže kot prijateljski sodelavec najstarejše demokracije, sedanje postkomunistično stanje pa kot pravilno in normalno.

Zato vaš obisk brez predhodnih priprav, očiščenja in ureditve razmer in brez nujnih pravnih dejanj ni sprejemljiv. Poglobil bi narodni razdor in povečal ideološko sovraštvo med Slovenci, kateremu se doslej niti predsednik republike, ki z besedo in dejanji javno zagovarja komunistično preteklost in njeno sedanjo pojavnost, ni znal ali ni hotel odpovedati. Tudi vam in vaši državi obisk pri takšnih gostiteljih in v takšnih razmerah ne bi bil v častno korist. Še vedno nepriznanim in trpečim žrtvam boljševiškega nasilja pa bo pomenil nečloveški prezir, zanikanje pravičnosti in odpora proti nasilju ter odobravanje enega najhujših, še neizpetih totalitarizmov prejšnjega stoletja. Takšen razvoj še lahko spremenite!

Z globokim spoštovanjem!

NOVA SLOVENSKA ZAVEZA
Anton Drobnič, predsednik

Mandatar že prihodnji teden

Predsednik republike Danilo Türk je za to sredo, 29. oktobra napovedal srečanja z vodji poslanskih skupin novega sklica državnega zbora, da bi opravil posvete o kandidatu za mandatarja za sestavo nove vlade.

Predsednik republike mora namreč mandatarskega kandidata v skladu z ustavo predlagati po posvetovanju z vodji poslanskih skupin. Ti so se na posvetih pri predsedniku države vrstili takole: dopoldan Bojan Kontič (SD), Jože Tanko (SDS), Gregor Golobič (Zares) in Franc Žnidaršič (DeSUS), v popoldanskih urah pa še Zmago Jelinčič (SNS), Jakob Presečnik (SLS), Borut Sajovic (LDS) ter Laszlo Göncz in Roberto Battelli (narodna skupnost).

Kandidata za novega mandatarja bo nato predsednik Türk državnemu zboru po napovedih

predlagal v najkrajšem možnem času, najpozneje do začetka prihodnjega tedna. Seja državnega zbora, na kateri bodo poslanke in poslanci volili mandatarja za sestavo nove vlade, pa bo predvidoma prihodnji teden.

Še pred tem je verjetni mandatar za sestavo vlade Borut Pahor že v soboto, po začetku posveta o vsebinskem delu koalicijske pogodbe povedal, da so štiri stranke v usklajevanjih „prišle do konca“. Kot je poudaril verjetni mandatar, so izračuni potrebni, da „bi lahko odgovorili na vprašanje ustreznosti naše namere, da zvišamo najniž-

je pokojnine“, zlasti v luči z a o s t r e n e gospodarske situacije. „Ti izračuni morajo biti čim bolj točni, da bodo napovedi v koalicijski pogodbi realne,“ je dejal.

Sicer pa je Pahor pojasnil, da so se najdlje zadržali pri področju javnih financ in gospodarstva, ki so jima namenili dopoldanski del usklajevanja, zahtevna pa so bila po njegovo tudi dogovarjanja o socialni in zdravstvu. Kadrovske del usklajevanja bo po njegovih besedah sledil prihodnji teden, se je pa s predsedniki Zaresa, DeSUS in LDS o tem že pogovarjal.

Potem ko so morebitni koalicijski partnerji v soboto uskladili večino vsebinskih vprašanj koalicijske pogodbe, so se v ponedeljek pogovarjali še o področju pokojnin.

Peterle o Novi Sloveniji

Evropski poslanec in član NSi Lojze Peterle je v pogovoru časnik Delo menil, da mora stranka postaviti lasten profil; kot napačen političen koncept desnice pa je označil igro na močno stranko brez partnerjev.

Peterle ne bo kandidiral za predsednika stranke, odločil pa se je ponovno kandidirati za evropskega poslanca. Stranki je sicer, kot pravi, „na voljo, da ji pomagam, in zato ne potrebujem funkcij“. Ob tem je opozoril, da je bil stranki na razpolago tudi doslej, „vendar njeno vodstvo ni pokazalo interesa, da moje znanje uporabi“.

Čeprav je sam izjavil, da bi bilo za stranko bolje, da ima predsednika doma kot pa v evropskem parlamentu, pa Peterle meni, da „ni nujno, da se to izključuje“, pri tem pa navaja primer Boruta Pahorja in SD. „Seveda pa je jasno, da zunajparlamentarni položaj stranke zahteva od njenega vrha še več dela, kot če je v parlamentu,“ dodaja.

Do novega vzpona stranke pa po njegovo lahko vodi le postavitve lastnega profila, to pa po njegovem mnenju „lahko opravi le ekipa, ki ji ne moremo pripisovati bremena neuspeha“.

Razlog za neuspeh desnice na volitvah je bil po Peterletovo „napačen političen koncept v kritičnem trenutku, ko se je levici uspelo kljub vsem razlikam povezati in

delati konico pred volitvami. Vladajoča koalicija pa se je razhajala, ne samo po zaslugi DeSUS“.

Nekdanji krščanski demokrati so v več strankah in dejansko si mnogi želijo, da demokrščanska opcija strne sile in se znova močno umesti v slovenski politični prostor. Ob tem evropski poslanec v NSi trenutno ne vidi „naklonjenosti za kakšno posebno povezovanje ali celo združevanje, česar v perspektivi ne izključujem“.

Poudaril je namreč, da je demokrščanska opcija v Sloveniji potrebna, normalna in evropska: „Celo ljudje, ki ne volijo te opcije, menijo, da je potrebna oziroma da je Slovenija brez nje politično nenormalna.“ Odgovornost za poraz NSi ni izključno na Andreju Bajuku, je menil Peterle, ki je ocenil, da „gotovo je bila napaka v tem, da je postala stranka imuna na notranjo kritiko“. „Pri nas se je vsaka kritična misel odbila, nobena ni padla na plodna tla, četudi je bila povedana za zaprtimi vrati,“ je povedal Peterle, ki je opozoril še, da stranka ni upoštevala javnega mnenja in ni razvila primerne načina komuniciranja z javnostjo.

„Nedvomno je na članstvo in na volivce slabo vplivalo dejstvo, da stranka tako rekoč nobenega od svojih ni branila oziroma ubranila,“ meni Peterle.

Sprememba ure

V nedeljo ob 3. uri so v Sloveniji in drugod po Evropi urine kazalce premaknili za eno uro nazaj, torej na 2. uro, in s tem prešli na standardni uradni čas po srednjeevropskem času. Ure bodo spet premaknili 29. marca 2009, ko bodo prešli nazaj na poletni čas.

Premik je v skladu z uredbo o določitvi obdobja poletnega časa. Ta natančno določa način spreminjanja poletnega časa. Tako se

poletni čas začne zadnjo nedeljo v marcu ob 2. uri po srednjeevropskem pasovnem času tako, da se premakne za 60 minut naprej in se čas ob 2. uri računa kot 3. ura.

Ker so v Argentini v večini provinc pred tednom premaknili naprej eno uro, je tako razmak ure s Slovenijo v Buenos Airesu in v večini provinc tri ure. V primeru Mendoze in Bariloche pa je razlika s Slovenijo štiri ure.

Dr. Janez Arnež - Aškerčev nagrajenec

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

V ponedeljek, 20. oktobra so v Mestni hiši v Ljubljani podelili Aškerčev nagrado in priznanja za leto 2008. To stanovsko nagrado in priznanja za dosežke v arhivistiki so prvič podelili šele pred šestimi leti; nagrado podeljujejo za izjemne zasluge pri razvoju slovenske arhivistike v daljšem časovnem obdobju, priznanja pa za dosežke v zadnjih dveh letih. Poimenovali so jih po Antonu Aškercu, ki velja za prvega slovenskega poklicnega arhivarja.

Letos je žirija nagradila Inštitut Studia slovenica kar z dvema odličjema: inštitut oz. njegov ravnatelj/ustanovitelj dr. Janez Arnež je prejel nagrado, medtem ko je eno izmed priznanj prejela arhivarka Andreja Klasinc Škofljanec.

Mislím, da je dr. Arnež s svojo aktivnostjo in delom dobro poznan slovenskim skupnostim v svetu in jih bo novica o nagradi razveselila. Dobil jo je za izjemne dosežke pri zbiranju, varovanju in ohranjanju arhivske

dediščine slovenskih izseljencev.

Inštitut Studia slovenica je dr. Janez Arnež ustanovil leta 1957. Prepotoval je Evropo, Severno in Južno Ameriko, Avstralijo in zamejstvo. Povsod je iskal, izbrskaval, prosil in rotíl, naj se ne zavrne arhivsko gradivo slovenskih izseljencev. In to kljub temu, da marsikdaj niti številni izseljenci ali njihovi dediči niso čutili potrebe, kaj šele, da bi temu bile naklonjene politične razmere. Leta 1991 je v Slovenijo pripeljal prvi del bogatega arhivskega gradiva ter časopisov in knjig, istega leta pa je prenesel v Ljubljano tudi sedež ustanove. Gradivo je od leta 1993 v prostorih Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu. Leta 2002 je z odločbo ministrice za kulturo bilo dokumentarno gradivo Studia slovenica razglašeno za zasebno arhivsko gradivo. S tem mu je bila uradno priznana vrednost, ki jo raznovrstna in bogata dediščina, shranjena pri inštitutu, nesporno ima. Posebno pomembna je dokumentacija o delovanju begunskih taborišč po drugi svetovni vojni, gradivo o delovanju slovenskih izseljenskih društev, župnij in

verskih organizacij v Evropi in Ameriki v letih med 1912 in 2002 ter arhiv vodilnih politikov Slovenske ljudske stranke. Skupno vsebuje arhivsko gradivo Studia slovenica več kot 110 tekočih metrov dokumentov, urejenih v 160 fondov in zbirk ter popisanih v vodniku. Inštitut poleg tega skrbi za objavlanje izbranih dokumentov v svoji zbirki Pogledi, ki izhajajo od leta 1995.

Drugo odličje pa je priznanje za dosežke v zadnjih dveh letih arhivarki Andreji Klasinc Škofljanec. Sicer zaposlena v Arhivu Slovenije, že več let ureja in popisuje material v Studia slovenica in je pripravila vodnik po arhivskem gradivu tega inštituta.

Drugo Aškerčevo priznanje je dobila Meta Matijević za obsežno monografijo Novomeške hiše in ljudje.

Z dr. Arnežem se veselimo nagrade in mu želimo še mnogo zdravih let pri zbiranju dragocenih kamenčkov v papirnati obliki, s katerimi gradi mozaik slovenskega skupnega življenja rojakov izven meja slovenske matične domovine. **GB**

Važna arhivska pogodba

Katoliški inštitut in Raziskovalni inštitut Studia slovenica sta v torek, 21. oktobra 2008, sklenila pogodbo o vključitvi knjižne, arhivske in umetniške zbirke dr. Janeza A. Arneža v visokošolsko oziroma univerzitetno knjižnico nastajajočega katoliškega visokošolskega zavoda. Pogodbo so podpisali msgr. dr. Anton Jamnik, dr. Janez A. Arnež in mag. Andrej Naglič.

Katoliški inštitut, ki ga je septembra letos ustanovila Slovenska škofvska konferenca, s pomočjo sponzorjev in donatorjev razvija in izvaja projekte, ki vodijo k izpolnitvi pogojev za opravljanje visokošolske in raziskovalne dejavnosti v Cerkvi na Slovenskem. Cilj te dejavnosti je ustanovitev visokošolskega zavoda in akreditacija študijskih programov, ki bodo postopoma omogočili preoblikovanje samostojnega visokošolskega zavoda v katoliško univerzo. Vitalno dejavnost visokošolskega zavoda bosta predstavljali raziskovalna infrastruktura in knjižnica.

Knjižna, arhivska in umetniška zbirka dr. Janeza A. Arneža, ki jo trenutno vodijo, hranijo in urejajo v prostorih Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu nad Ljubljano, na podlagi sklenjene pogodbe postaja sestavni del nastajajoče univerzitetne knjižnice. Obsega okrog 60.000 knjižnih del, nad 600 periodičnih tiskov, okrog 1200 škatel arhiva in umetniško galerijo z deli priznanih umetnikov. V zbirki

Studia slovenica bodo tudi v prihodnje ostale publikacije slovenskih izseljencev (t. i. Zdomska slovenica), knjižnica dr. Viktorja Korošca, politična in etnična geografija dr. Jožeta Velikonje, arhiv in umetniška galerija z več deset plastikami, risbami in deli umetnikov (npr. g. Goršeta in ge. Remec), vsa ostala knjižna in periodična dela pa bodo postala integralni del visokošolske knjižnice. Katoliški inštitut bo ohranjal celovitost zbirke

in preprečeval njeno vsebinsko in fizično drobljenje. Zagotavljal bo prostorske, materialne in kadrovske pogoje za strokovno vodenje, hranjenje in urejanje zbirke v sodelovanju z njenim soustanoviteljem dr. Janezom A. Arnežem.

Raziskovalni inštitut Studia slovenica je bil leta 1957 ustanovljen z namenom izdajanja knjig o Slovencih in Sloveniji v angleškem jeziku ter zbiranja tiskanega in pisnega gradiva, ki so ga Slovenci ustvarili v tujini. Soustanovitelji inštituta so bili g. Erik Kovačič, g. Valentin Leskovšek in g. Janez A. Arnež, ki so bili sodelavci kongresne knjižnice v Washingtonu. Kot poročamo v posebnem članku našega dopisnika (glej zgoraj) je Arhivsko društvo Slovenije letos za izjemne zasluge na področju zbiranja in ohranjanja arhivske dediščine Raziskovalnemu inštitutu Studia slovenica podelilo Aškerčevo nagrado.

V TUNELU

Pred našo dolgo kolono je stopala v uniformi britanskega sargenta z brzostrelko in z albionsko zastavo v roki angleška vojaška čast.

Za nami je hrumul angleški tank s točnim načrtom in težko strojnico v stolpiču. Na vojaških tovornjakih, pokritih s platnom, smo stali mi, predani razoroženi domobranci in strmeli v mimo nas bežeča ozelenela polja in Koroške vasi, sijoče v davni še pred plebiscitni luči.

V kabinah spredaj so sedeli trije mrki oboroženi britanski vojaki. Naproti nam je vriskala pomlad, ko smo drveli proti Palmanovi z rdečim pušeljcem na prsih fantovske duše, veselo pojoč stare bojne pesmi; kot bi šli na nabor na domovine ukaz.

Le zakaj so naši častniki pred zemljevidi bili tako nemirni in smo vsi utihnil? Ni bilo nikogar, ki bi nas pomiril. Sredi travnika so nas ustavili in obkoljenim od v nas naperjenih cevi ukazali izstopiti. Na bližnji železniški postaji nas je videl

zarote in nečasti gentlemanske vlak.

Grožnje so nam trgale iz rok in duše zadnje kose naše vere v Angleže. Vpili so barbarsko v shakespearovi angleščini. Pokleknili smo pred samim Bogom in se v kesanju bledi, bledi križali, ko nam je krščanski duhovnik delil odvezo. Milo nebo je bilo temu obredu priča ...

Kakšne vere so bili vojni zločinci, ki so nas med žvečenjem gumijske zrlí in stražili, nato s kopiti pušk naganjali na vlak kot živino za pokol, in za nami sklepali zapah vagonovskih kletnih vrat? Kakšne vere so bili ti vojaki, kakšne vere, ki so se na železniški postaji smejoč pozdravljali? Čigavi zavezniki so bili ti vojaki?

In prevare in izdajstva vlak zdrdra v tunel. Tema je, kot bi čutil težo Karavank. Vlak v tunelu, mi na vlaku, v nas tunel. Tunel postane vesoljno znamenje za vse! Ni prostora več za biti, ne za živeti. Tuneli, povsod tuneli pod graniti!

Branko Rebozov, v Buenos Airesu, 20. oktobra 2008, na čast angleški kraljici k njenemu obisku v Sloveniji!

Država se znova nahaja pred važno odločitvijo, ki jo bo moral podvzeti parlament. Vprašanje je, če bo parlament zmožen obdržati tisto neodvisnost, ki mu po ustavi pripada.

S polno paro. Vsi ostali problemi so nekako stopili v ozadje spricho vladnega namena, da podprži celotni pokojninski sistem. Tako se ponovno dogaja, da medtem ko prebivalstvo prenaša številne križe in težave, se pozornost vlade in opozicije suče izključno okoli te zadeve. Nekaj je jasno: gospa predsednica in njen soprog, kot predsednik vladajoče stranke, sta presenetila s svojo iniciativo. Res je, da se je že dve leti govorilo o tej možnosti. A bilo je nekaj daljnega, nedosegljivega. Sedanji načrt je dozorel v treh tednih. To se seveda pozna tudi v besedilu, ki je po mnenju strokovnjakov pravi zmakez (mamarracho). Zato tudi vlada ni mogla pojasniti niti razložiti številnih temnih točk in dejansko o marsikaterem odtenu še debatirajo in je gotovo, da bodo besedilo spremenili ali dopolnili v teku parlamentarnega postopka.

Vzroki in razlogi. Zadeva ni enostavna, saj je o tem vprašanju kar nekaj različnih mnenj. Na primer radikalna stranka, ki je v začetku izrazila omejeno podporo vladnemu namenu, je potem prestopila v ostro nasprotovanje. Razlog je jasen: radikali so bili proti privatnemu pokojninskemu sistemu že, ko sta Menem in Cavallo prodrla s tem projektom. Sedaj bi morali biti torej za podpržavljenje, in so to tudi dali vedeti. A čim je bil bolj znan vladni namen, zlasti pa, čim bolj se je videlo, kam „pes taco moli“, so položaj spremenili. Večina opazovalcev namreč meni, da je vlada segla po privatizaciji sistema z izključnim namenom, da si zagotovi dodatna sredstva v volilnem letu 2009. Prvotna razlaga, da se sistem podprži le zato, da se zagotovi prejemke upokojencem, ogroženim zaradi mednarodne finančne krize, so kmalu spremenili v razlago, da so potrebna javna dela in razne druge obveznosti. Govorilo se je celo o plačevanju zunanjege dolga. Gotovo denar ne bo ležal neuporabljen, kako ga bodo upravljali pa je drugo vprašanje. In okoli te točke se sučejo vprašanja in tudi nameni glasovanja številnih poslancev.

Kako kaže? Če uporabljamo enostavno matematično, vlada ne bi smela imeti težav s potrditvijo zakona. Računa na lastne poslance in na običajne zaveznike. A ravno pri kmečkem vprašanju se je izkazalo, da v skrajnih primerih to ne velja. Kar nekaj peronističnih poslancev

namreč ne gleda prijazno tega zakona, vsaj ne tako, kot je bil poslan v debato. Debata se je začela v komisiji ta torek 28. oktobra. Vlada skuša doseči, da bi ga v zbornici volili 5. novembra. Medtem pa bodo potekala javna in tajna pogajanja in se uvajale potrebne spremembe, ki naj zagotovijo, da zakon prodre. Težava je v tem, da bivši predsednik, sicer ne več javno a v osebnih stikih, zavzema stališče da naj se ne spremeni „niti vejica“. Od tega, koliko je pripravljen popustiti in koliko obdržati prvotno besedilo, je končno odvisna tudi usoda novega zakona.

Težave in zapleti. Medtem pa se poraja kar nekaj težav, na katere bi vlada morala računati, a jo včasih presegajo. Najprej so podjetjem privatnega pokojninskega sistema prepovedali delovati, po enem tednu pa jih ponovno opustili. Potekajo tudi finančne raziskave, da se ugotovi, če so res nepravilno upravljala denar, kot trdi vlad, ko opravičuje svoj korak. Dodatno pa so jih opozorili, naj ne delajo „proti Argentini“, ali bolj konkretno, naj ne prodajajo bonov in naj ne kupujejo dolarjev. Oba dejavnika namreč najbolj skrbita vlado. Dolar je te dni dosegel rekordno ceno 3,31 pesov, argentinski boni pa od začetka finančne krize nezadržno padajo preko vseh svetovnih meril. Dodatna težava je, kar narediti z uslužbenci teh podjetij. Teh je okoli 10.000 in to število bi negativno odjeknilo v statistiki in zlasti v javnem mnenju. Zato je vlada sestavila posebno komisijo in odločila, naj enostavno postanejo državni uslužbenci. Kje in kako bodo delali se bo pa še videlo.

Ni edinosti. Tudi ob novi vladni ofenzivi se pa opozicija ne more zediniti. Ni enotnega mnenja glede pokojninskega zakona, še manj pa glede skupnega nastopa z obrazom obrnjenim na volitve prihodnjega leta. Najbolj aktivna na tem področju sta Elisa Carrió in podpredsednik Cobos. A oba se potegujeta za iste zaveznike: radikale in socialiste. Šef prestolnega mesta, Mauricio Macri ima dovolj težav z upravo in mu ne preostaja časa za politične manevre. Stavka učiteljev in rovarjenje opozicije so na dnevnem redu. Komaj mu je uspelo, da je spravil v tek zakonski osnutek o lastni mestni policiji. To pa je ena njegovih priorit, saj je prav varnost tista, ki ljudi najbolj skrbi. Ljudsko zborovanje v mestu San Isidro je pokazalo, da je prav pomanjkanje varnosti tisto, ki ljudi gane in jih spravi na ulice. Zločini se množijo in zahteve po večji varnosti tudi. S te strani lahko doživimo še kakšno novost.

SLOVENCİ V ARGENTINI

OSNOVNOŠOLSKI TEČAJI

Srečanje šol na čast zavetnika

Letošnja Slomškova proslava, ki je bila v soboto 27. septembra, nam bo gotovo ostala v lepem spominu. Srečali so se otroci vseh osnovnošolskih tečajev z namenom, da bi počastili očeta slovenskega šolstva ob sv. maši ter enkratni odrski predstavi.

Sv. mašo je daroval g. Franci Cukjati ob somaševanju patra Alojzija Kukovice. G. Franci nam je v pridigi orisal Slomškov lik. Predstavil ga je kot človeka, ki je svoje življenje posvetil božjemu poklicu ter se vztrajno zavzel za slovenski narod. Omenil je, da je po Slomškovi zaslugi tudi severovzhodni del našega ozemlja ostal slovenski. Povedal je, kako je A. M. Slomšek skrbel za slovenske šole in zanje pisal pesmi, ki jih še danes prepevamo. Prav tako je pisal knjige v slovenščini sredi nemškega okolja.

Za oblikovanje sv. maše sta skrbeli Balantičeva šola (povezava, berila, darovi) ter šola iz Slovenske vasi, ki je poskrbela za petje.

Sledil je kratek odmor in nato odrska predstava v dvorani škofa dr. Gregorija Rožmana, v izvedbi Rožmanove šole iz San Martina.

V dvorani je pozdravila šolska referentka Zedinjena Slovenije, gdč. Ani Klemen in v svojem pozdravu izrekla dobrodošlico predsednici ZS, ge. Alenki Jenko Godec ter ostalemu občinstvu.

Rožmanova šola si je izbrala klasiko „Mojca Pokrajculja“ Bine Štampe Žmavc. Igra je občinstvo popolnoma očarala po svoji izvedbi in glasbi. Režiser, inž. Tone Podržaj, je celo izboljšal originalno verzijo, saj si je zamislil spevoigro, ki je prepletala razne ritme, ki so identificirali vsako vlogo. Tako se je Mojca predstavila v ritmu flamenske rumbe, Lisica je pela jazz, Volk se je predstavil s polko, Zajčka je zavrtela otroška pesem, na koncu pa še Srnjak, ki je nastopil s p o s k o č n o pesmijo. Zelo

posrečena zamisel, ki je popestrila predstavo.

Zdaj pa nekaj besed o osebah, ki so prevzele skrb priprave in izvedbe te lepe Mojce Pokrajculje. Včasih so znane zgodbe ali motivi težki za uprizoritev, ker vsak gledalec ima svojo predstavo. Ko se je z zgodbo seznanil, si je obenem ustvaril tudi lastno sliko. Moram reči, da je Rožmanova šola napolnila vsa pričakovanja ter zadovoljila vsako domišljijo. Režiser Tone Podržaj je opravil čudovito delo, kajti scensko delovanje z otroki je sila zahtevno. Vsaka kretnja, gib ali korak mora biti markiran, drugače se otrok na odru težko znajde. Temu je treba dodati plese, ki jih je odlično rešila mlada koreografinja Juli Kastelic. Poleg tega so morali med plesom igralci peti ali govoriti in tudi za to je bilo poskrbljeno na primeren način, da se je vse

jasno in razločno slišalo. Za učenje pesmi je poskrbela ga. Marjeta Gerkman Žagar.

Poseben odstavek zaslužijo igralci, predvsem Milena Petkovšek v vlogi Lisice-sodnice, ki je dvorano prevzela z odličnim nastopom. Opazili smo, kako na odru uživa in se je res počutila kot ribica v vodi. Odlično so nastopili tudi Mojca Pokrajculja (Marjana Resnik) in njene spremljevalke (Andrejka Žagar, Andrejka Kociman in Maja Mokorel), lisici (Cecilija Jarc in Simone Beltrami Mavrič), Volk-mesar (Jože Filipič), in zbor volkov (Luka Figueroa, Niko Leber, Pavel Mokorel, Frenki Jarc in Blaž Markež), Medved-čebelar (Pavel Delich) in medvedja družina (Nadja Močnik, Ian Luna Praprotnik, Valentin Mokorel, Aleks Kociman in Zara Beltrami Mavrič), Zajček-klobučar (Nadja Petkovšek) in zajčki (Matija Leber, Federiko Tašner, Matej Markež, Tomaž Jarc in Martina Filipič) ter Srnjak-pesnik (Martin Žagar).

Posebno omembo zasluži prof. Lučka Marinček Kastelic, ki je v živo spremljala glasbene vložke, ki si jih je tudi sama zamislila.

Naj še omenim odlično rešitev scene: bila je zelo praktična in iznajdljiva. Zanj je poskrbel Janez Filipič s sodelavci. Odlično izdelani kostumi so delo učiteljic in mamic Rožmanove šole, pomagali so posebej Ani Resnik, Jože Markež, Jurčičeva šola ter Lučka Smersu Santana. Maskiranje so izvršile Ani Senovršnik Resnik, Sonja Kolenc, Leli Podržaj ter Romina Ivanic. Uspešnemu režiserju so pri vajah pomagale Lučka Petkovšek Tekavec, Olga Dolenc Kociman, Lucijana Jarc ter Saši Podržaj. Dani Žagar je bil pomočnik pri orglah, šepetalki pa Marta Rupnik Jerman ter Magda Zupanc Petkovšek. Luči in zvok je imel na skrbi Aleks Šuc; Regina Truden Leber pa je oblikovala program.

Želela bi posebno poudariti jasno izgovorjavo ter pravilno naglašanje besed, kakor tudi glasbo, ki je bila v živo zaigrana. Zvočni efekti so bili tudi pravočasno vstavljeni.

Občinstvo je med igro navdušeno nagradilo igralce in režiserja s tišino v dvorani, na koncu pa z dolgim, toplim ploskanjem.

Čestitamo Rožmanovi šoli za lepo dopoldne, ki so nam ga podarili. Anton Martin Slomšek zasluži ves naš trud in napore, da bi po njegovem zgledu žrtvovali nekaj našega časa v blagor obeh domovin - nebeške ter materine.

Rožmanova šola, posebno voditeljica šole ga. Nina Pristovnik Diaz ter režiser Tone Podržaj in njegovi mladi igralci: priporočamo se Vam še za kako prijetno odrsko presenečenje!

Ivana Tekavec

Seminar za izseljenske arhivarje

V Ljubljani je med 14. in 19. septembrom potekal Seminar za izseljenske arhivarje. Seminar je organiziral Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu v sodelovanju z Arhivom RS in Inštitutom za slovensko izseljenstvo ZRC SAZU.

Namen seminarja je bil poenotenje osnovnega znanja o arhiviranju in evidentiranju, vzpostavitev stika zdomcev s strokovnimi ustanovami v Sloveniji ter med seboj, dolgoročno vzpostavitev svetovne mreže slovenskih izseljenskih arhivov ter povečanje zavedanja o pomenu zbiranja arhivskega gradiva oz. ohranjanje slovenske kulturne dediščine v svetu.

Seminar je obiskalo 23 udeležencev iz različnih držav: Argentine, Avstralije, Kanade, Makedonije, Nemčije, Nizozemske, Srbije, Švedske, Urugvaja in ZDA. Iz Argentine so se udeležile seminarja Marija Uštar Novljan in Alenka Belič Fantini (Naš Dom), Veronika Kremžar Rožanec (Društvo Slovenska Pristava) in Ester Cmor (Prekmurski arhiv v Argentini).

V Arhivu republike Slovenije so potekala predavanja o urejanju, opisovanju in materialnem varstvu arhivskega gradiva, o elektronskem arhiviranju, ter o urejanju, popisovanju in

materialnem varstvu fotografskega in filmskega gradiva. Predstavili so tudi arhiv, ki ga hrani dr. Janez Arnež v Studia Slovenica in razložili kako poteka urejanje in popisovanje tega gradiva. Dr. Arnež je v Studia Slovenica sprejel udeležence seminarja in jim govoril o svojem prizadevanju za tako obsežen arhiv in kako je arhiv in knjižnico zbral ter pripeljal v Slovenijo.

V Inštitutu za slovensko izseljenstvo so predavatelji podali svoje osebne in praktične izkušnje o urejanju arhivskega gradiva Društva Slovenija v Berlinu in o urejanju slikovnega gradiva. Predavali so tudi o načelih ustne zgodovine in so predvajali film „Američanke“, ki kaže slovenske izseljence v ZDA.

Udeleženci seminarja so obiskali službo za arhiviranje in dokumentacijo TV Slovenija kjer so se seznanili s problemi te vrste gradiva.

Na programu je bil tudi ogled rokopisne zbirke Narodne in univerzitetne knjižnice in ogled Etnografskega muzeja ter obisk Zveze slovenskih izseljencev iz Furlanije Julijske krajine v Čedadu in dvojezične šole v Spetru. To zadnje je bilo posebno doživetje ker je pomenilo srečanje Slovencev iz domovine, zdomstva in zamejstva.

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je predstavil nov spletni portal „www.slovinci.si“, kateri je sad skupnega dela Urada in izseljenskih društev v Sloveniji (Rafaelova družba, Izseljenska matica, Slovenija v svetu in Slovenski svetovni kongres). Spletna stran je namenjena vsem izseljencem, da bi imeli lažji dostop do informacij o Sloveniji in o izseljenskih društvih po svetu.

Ob zaključku seminarja je predstojnik Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu državni sekretar Zorko Pelikan sprejel in pozdravil udeležence. Sprejema so se udeležili tudi predstavniki izseljenskih društev, direktor Arhiva RS dr. Matevž Košir in predstojnica Inštituta za slovensko izseljenstvo doc. dr. Marina Lukšič Kacin. Sledil je razgovor z novinarji in zaključek seminarja.

VKR

SAN JUSTO

Slomškova proslava v Balantičevi šoli.

Anton Martin Slomšek je bil velik buditelj narodne zavesti. Vedno je odločno zagovarjal slovenstvo, vrednost materinega jezika in dolžnost živeti iz duhovnih in narodnih korenin. Papež Janez Pavel II ga je razglasil za blaženega leta. 1999, njegov praznik pa obhajamo 24. septembra.

V Balantičevi šoli smo praznovali 4. oktobra „Slomškovo proslavo“. V spodnjih prostorih Našega doma smo se zbrali šolarji z učiteljstvom ter družine naših otrok, da bi se hvaležno spomnili zavetnika slovenskih šol.

S spoštovanjem smo sprejeli slovensko zastavo, ki so jo spremljali odlikovani učenci: Maksi Trpin, Pavel Tundis in Mikaela Oblak. Nato smo zapeli slovensko himno.

Slomšek nam je zgled za lepo krščansko življenje, za narodno zavednost in za ljubezen do slovenskega jezika. Vreden je posnemanja. A za to ga moramo poznati. Gdč. Rozka Likozar nam je natančno opisala njegovo bogato življenje, v katerem so bile poštenost, delavnost, dobrotljivost in gostoljubje temeljne kreposti.

„Slovenska govornica je najdražja dota, ki smo jo prejeli od svojih staršev. Dolžni smo jo skrbno ohranjati, olepšati

in zapustiti naslednjim rodovom.“

Naši najmlajši so izrazili to ljubezen do materinskega jezika in hvaležnost učiteljicam, ki jim pomagajo ohraniti ta zaklad. Zato so pripravili veliko darilo iz katerega je vsak otrok prinesel znak svoje osebne zahvale. Tako so učenci prvega razreda podarili učiteljici Mariji Zupanc Urbančič in vsem ostalim, najlepši smehljaj, najboljši objem, slovensko zastavo, ... Otroci drugega razreda so z gospodično Eriko Poglajen uprizorili pesmico o samoglasnikih in tretji razred, z gospodično Bernardo Krajnik pa Kunčičevo „Kaj vse Majda zna“.

Otroci iz vrtca z gdč. Marto Petelin, Sonjo Poglajen in pomočnico Ani Malovrh so nas presenetili z lepo uprizoritvijo pravljice o živalicah.

Sledile so besede voditeljice naše šole, ge. Irene Urbančič Poglajen, ki se je prisrčno zahvalila učiteljicam in šolarjem, za tako lep nastop. Posebno zahvalo je izrekla našemu dušnemu pastirju, p. Alojziju Kukovici in „Slomšku naše tukajšne šole“ gdč. Angelci Klanšek, ki je že 57. let vzor ljubezni, zvestobe in požrtvovalnosti.

Predsednik šolskega odbora staršev g. Dani Zupanc je ob koncu izrazil toplo zahvalo učiteljicam in nam podal spodbudne besede.

Za konec smo skupaj veselo zapeli pesem „Anton Martin“.

Zahvalimo se staršem, ker nam zaupajo mlada srca svojih otrok. Med seboj si pa vsi zaželimo še mnogo lepih in uspešnih šolskih let, saj nas povezujejo iste vrednote in isti cilj, ki je najlepše vzgajati naše otroke v krščanskem in slovenskem duhu.

Lučka Bergant

STOLETNICA FRANCA CIGANA

„Dokler bomo peli, bomo obstali“

Kot salezijanec, vzgojitelj in profesor glasbe in petja je Franc Cigan približal mladini slovensko ljudsko in umetno pesem, katero je z globokim spoštovanjem in ljubeznivo zbiral, raziskoval in prirejeval za zборе.

Ko obhajamo Ciganovo stoletnico rojstva (18. septembra 1908) je prav, da si osvežimo spomin in utrujemo v zavesti to njegovo misel: „Dokler bomo peli, bomo obstali. Ne more biti drugače, ker naša pesem je naša vez na vse strani. Veže nas z domom, veže s preteklostjo, veže med seboj, veže z mladino – našo bodočnostjo. Če teh vezi ni, smo kakor list, ki se je odtrgal od drevesa“

Bil je najstarejši otrok v lepi krščanski družini, ki jo je Bog blagoslovil s trinajstimi otroki. Po ljudski šoli je prišel v salezijanski zavod Veržej in po štirih letih vstopil v noviciat na Radni. Končal ga je z zaobljubami v letu 1925.

Bil je vzgojitelj v mladinskem domu na Kodeljevem, v Veržeju in na Radni. To obdobje mu je pomagalo, da je spoznal pomen glasbe v vzgoji.

V letih 1931-35 je na ljubljanski teološki fakulteti študiral teologijo in v ljubljanski stolnici prejel mašniško posvečenje. V mladinskem domu na Rakovniku je nato nadaljeval svoje delo med mladino in zaslovel kot priljubljen vzgojitelj. Leta kasneje je postal voditelj mladinskega doma na Rakovniku.

V letu 1945 se je zanj začelo novo obdobje. S številnimi begunci je odšel na Koroško in v različnih taboriščih pomagal pri organiziranju mladinskih domov, tiska, šolstva in drugih oblik skupnega življenja. S pomočjo mladih je kot učitelj petja na slovenski begunski gimnaziji v Špitalu ob Dravi pripravil in izdal ciklostirano pesmarico Slovenske narodne pesmi s 361 pesmimi. V župniji Kamen v Podjuni je tudi odprl šolo za organiste in pomagal pri učenju članov godbe na pihala. Vsak prosti trenutek pa je izkoristil, da je odšel med ljudi, kjer je zbiral, snemal in zapisoval stare ljudske pesmi.

Od leta 1957, ko je postal vodja slovenskega dijaškega doma Mohorjeve družbe v Celovcu, je na Zvezni gimnaziji za Slovence poučeval glasbo in vodil zborovsko petje. Pomagal je ustanoviti Koroško dijaško zvezo in na gimnaziji dal pobudo za vsakoletno šolsko akademijo s kulturnim programom.

Ob rednem delu je na gimnaziji ustanovil štiri pevske zборе, vsak je štel kar preko dvesto pevcev. Z zbori je gostoval po Avstriji, sosednjih deželah in v Ameriki. Veliko ljubezen je posvečal mešanemu zboru Jakob Petelin Galus, ki ga je ustanovil leta 1960; z njim je tudi gostoval po svetu. Za prizadevno delo na glasbenem področju mu je Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije podelila najvišje priznanje, Gallusovo plaketo.

Osrednji del njegovega dela predstavljajo vzgojno prosvetne dejavnosti, zbiranje prekmurskih in koroških ljudskih pesmi ter njihova harmonizacija; med temi je najboljše Marija gre na božjo pot. Med izvornimi deli imata večji obseg Klasična uvertura za mali orkester ter kantata Ustoličenje karantanskega kneza. Tiskanih je bilo je malo njegovih del.

Po dolgotrajni in hudi bolezni je umrl 23. februarja 1971 na Onkološkem inštitutu v Ljubljani. Pokopan je na ljubljanskih Žalah.

SPOROČILO VELEPOSLANIŠTVA

Spletni portal za Slovence v zamejstvu in po svetu

Sporočamo vam, da na www.slovinci.si že deluje Spletni portal za Slovence v zamejstvu in po svetu. Portal je prvenstveno namenjen Slovincem po svetu, z njim pa želimo tudi uporabnikom iz Slovenije približati bogato kulturno dejavnost Slovencev po svetu in jih seznaniti z dogodki, ki na to temo potekajo v Sloveniji in po svetu.

Osnovna ideja portala je na enem mestu ponuditi aktualne informacije o Slovincih v zamejstvu in po svetu; dostop do institucij, ki so odgovorne za sodelovanje s Slovinci v zamejstvu in po svetu v RS in najnovejše informacije o njihovem delu - kot npr. objava seminarjev, posvetov, razpisov; predstaviti vsa slovenska društva po svetu. **Informacije naj ne bi bile več razdrobljene po posameznih spletiščih, ampak povezane preko portala.**

Društva po svetu bodo v bodoče dobila tudi možnost, da sama - preko uporabniških gesel vnašajo vsebine na portal (za rubriki novice in koledar dogodkov). Glede na njihova zanimanja se bodo vsebine na portalu dopolnjevale (odgovori na vprašanja ipd.). Društva bi želeli tudi vzpodbuditi, da naredijo na svojih spletnih straneh povezave na portal.

Posebej si želimo, da bi portal z možnostmi, ki jih ponuja, dosegel tudi številne posameznike, ki niso aktivni v društvenem življenju ter mladino.

Ob 150-letnici rojstva Ignacija Borštnika

Ignacij Borštnik je javnosti znan predvsem kot odličen dramski igralec, po katerem se imenuje tudi največje priznanje za igralske dosežke. Vendar pa Borštnik ni bil le igralec, ampak tudi režiser, pisatelj, pesnik ter pedagog.

Tako celovito je bil predstavljen na simpoziju v Cerkljah na Gorenjskem, kjer se je rodil pred 150 leti.

Čprav sredi Cerkelj še vedno stoji rojstna hiša Ignacija Borštnika, je spomin nanj kar dolgo časa v ljudeh živlel v zabrisani zavesti, javno pa ni bil deležen večje pozornosti, je opozoril cerkljanski župan Franc Čebulj. Bolje so se ga spominjali drugod po Sloveniji, zlasti v Mariboru, kjer osrednje gledališko srečanje že 43 let nosi njegovo ime.

Spomin se je začel buditi ob ustanovitvi samostojne občine Cerklje na Gorenjskem, ki je leta 1999 začela praznovati občinski praznik 23. septembra, na dan smrti Ignacija Borštnika. Kasneje so pred šolo uredili spominski park z njegovim kipom, lani pa še moderno kulturno dvorano, ki so jo poimenovali Kulturni hram Ignacija Borštnika. Letos so se okrog obletnice njegovega rojstva v cerkljanski občini spomnili s posebnim simpozijem, ki so ga pripravili kot uvod v z a č e t e k Borštnikovega srečanja.

Mojca Kreft je pojasnila, da se je Borštnik rodil 1. julija 1858 in je po izobraževanju sprva delal kot bančni uradnik.

Njegovo igralsko nadarjenost je opazil Ivan Hribar, ki je bil tedaj njegov nadrejeni v banki. Borštniku je utrl pot do gledališča, kjer se je mladi igralec izkazal. Tako da danes velja za prvega slovenskega poklicnega igralca in utemeljitelja modernega slovenskega gledališča. „Gledališki igralec pa že vse od časov razsvetljenca Antona Tomaža Linharta velja za stebler slovenske gledališke in siceršnje kulture,“ je prepričana Kreftova, ki je skupaj z Ivom Svetino spomnila tudi na Borštnikovo odločitev za odhod v Zagreb, kjer je na odrih služil kar četr stoletja.

Danes je Borštnikov prstan največje priznanje za igralske dosežke in trije izmed še živečih nosilcev te Borštnikove dediščine so se tudi udeležili današnjega simpozija. Igralec se sooča s svetom, v katerem živi in o njem spregovori z odra in nagovori občinstvo, je dejala Kreftova. Mnogi igralci, ki so prejeli Borštnikov prstan, pa so bili tudi sijajni pedagogji na področju gledališke igre, govora, režije in celo maske, je o pomenu igrilstva še povedala Kreftova.

ZDRAVNIK SVETUJE

Štiri zmote o stresu

STRES JE NEIZBEŽEN!

Ni res. V podobnih položajih ljudje različno realirajo. Za nekoga je nastop pred občinstvom nepremagljiva ovira, za drugega pa je občinstvo dodatna vzpodbuda, da pokaže najboljše, kar zna. Poleg tega se lahko vsak iz človeka, ki je pogosto pod stresom, spremeni v človeka, ki stresne položaje uspešno premaguje. Ko posameznik spozna, kaj je stres in kaj ga povzroča, lahko prepreči ali odstarni večino stresa, ki ga doživlja v vsakdanjem življenju.

STRES MINE SAM OD SEBE!

Ni res. S stresom se je treba soočiti, drugače lahko povzroči trajne negativne posledice za zdravje. Kadar smo pod stresom, smo napeti, razdražljivi in se teže zberemo. Zaradi tega smo manj učinkoviti v službi in doma. Zaradi tega se stres samo še povečuje, lahko se začnejo pojavljati značilne zdravstvene težave. Čakanje, da stres mine sam od sebe, ni koristno.

S STRESOM SE NE MOREMO SPORIJATI SAMI!

Ni res. Stres ni nalezljiva bolezen in nas ne okuži kot

kakšen virus. Stres je skupna beseda za opis na stotine različnih situacij in pritiskov, s katerimi se soočamo v vsakodnevnem življenju (npr. natrpani urniki, obveznosti v službi, težave v odnosih s ljudmi, nepredvidljivi položaji, ipd.). Vsi ti pritiski povzročajo občutke zaskrbljenosti, nemira, tesnobe in včasih jeze. Temeljno vprašanje je, kaj lahko vsak posameznik stori, da bo lažje premagoval stres. Ugotoviti je potrebno, katere situacije povzročajo stres in kako te težave lahko človek sam in skupaj s svojo družino, prijatelji in sodelavci premaga.

STRES NE POVZROČA NOBENIH POSLEDIC!

Ni res. Stres je dejavnik tveganja za mnoge bolezni. V stresnih razmerah nas pogosto boli glava, pojavijo se težave s spanjem, zmanjša se motivacija, človek postane napet, živčen in razdražljiv. Pri dolgotrajnem stresu se lahko pojavijo težave z želodcem, prebavne težave, bolečine v križu, kronična utrujenost oziroma izgorelost, zmanjša se odpornost organizma. Stres prispeva k razvoju debelosti, visokega krvnega tlaka, bolezni srca in ožilja ter depresije in drugih duševnih motenj.

G. JOŽE RAZMIŠLJA

Nismo izgubljeni

Z zadnjimi volitvami Slovenija ni dala najlepšega zgleda ne sebi, ne Evropski zvezi in ne svetu.

V demokraciji ni lahko živeti, ker mora vsakdo izvršiti svoje naloge. Človek ne more in ne sme biti odvisen od določene tuje ljudi, in države. Ona naj skrbi za tisto, za kar je. Ostalo pa naj izvršijo državljani. Posameznikom je seveda lažje, če za vse skrbi država in se briga za vse. To pa ni njena dolžnost in državljani ne smejo biti od nje odvisni.

Po petnajstih letih normalnega življenja so ponovno zahrepeneli po enoumju in so si ga izvolili.

Tega ni lahko razumeti in Slovenija ni takšna, kot bi to morala biti. Prevelika je razdalja med njimi in med nami, v kilometrih in po mišljenju.

Ne vem, koliko računajo oni na nas in obratno. Mislim, da tudi v tem primeru drži pregovor: kakor si bodo postlali, tako bodo spali.

Mi pa nismo izgubljeni, ker mislimo in čutimo, kakor so nam svetovali naši voditelji. V tem skrbimo še naprej za naš verski in narodni obstoj.

Do danes nismo nikjer drugje iskali zavetja. Vemo za naš verski in narodni izvor. To dvojje hočemo gojiti še naprej, ker je taka božja volja in naša dolžnost.

Imamo izkušnje, da lahko zaupamo samo v Boga in računamo na dobre ljudi. To iz preteklosti in bodočnosti bomo znali gledati v oči, ker v sedanosti, kljub vsemu, nismo izgubljeni.

NUK še nima dovoljenja

Arheološke raziskave oziroma raziskave na terenu na lokaciji NUK II so že zaključene, je pojasnil v.d. generalnega direktorja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije Robert Peskar. Kdaj pa naj bi se začela gradnja NUK II, še ni znano, saj ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo še ni pridobilo gradbenega dovoljenja.

Kot so pojasnili na ministrstvu, gradbeno dovoljenje za gradnjo nove Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani (NUK II) še ni pridobljeno. „Potrebno je opraviti pregled projekta za pridobitev gradbenega dovoljenja (PGD). Po potrditvi PGD s strani revizorja bo vložena vloga za pridobitev gradbenega dovoljenja,“ je pojasnila tiskovna predstavnica ministrstva Nataša Gerkeš. Začetek izkopavanja gradbene jame je po njenih besedah predviden takoj po pridobitvi gradbenega dovoljenja.

Raziskave na terenu oziroma arheološke raziskave na lokaciji NUK II so po Peskarjevih besedah že zaključene, vendar v obsegu in na zemljišču, ki je trenutno na voljo oziroma je dostopno. Kot je pojasnil, je zemljišče dostopno glede na predvideno gradbeno jamo v obsegu 80 odstotkov.

NOVICE IZ SLOVENIJE

MED NAJMANJ "NEENAKIMI" NA SVETU

Program Združenih narodov za naselja (UN-Habitat) je izdal zadnje poročilo o stanju svetovnih mest, ki na 264 straneh obdeluje različne vidike življenja v mestih, med njimi tudi neenakosti oziroma razlike med bogatimi in revnimi prebivalci mest. Po izračunu UN-Habitata so mesta v Sloveniji med najmanj "neenakimi" na svetu, Slovenija pa je skupaj z Dansko, Finsko in Nizozemsko na vrhu držav z najmanjšimi razlikami med bogatimi in revnimi.

ŠTEVILKE

V območju evra je proračunski primanjkljaj v letu 2007 znašal 0,6 odstotka, v celotni EZ pa 0,9 odstotka bruto domačega proizvoda (BDP), je v drugi oceni sporočil evropski statistični urad Eurostat. Slovenija je lani zabeležila presežek v višini 0,5 odstotka BDP, potem ko je v letu 2006 zabeležila 1,2-odstotni primanjkljaj.

DOGOVOR O LASTNIŠTVU BLEJSKEGA OTOKA

Ljubljanska nadškofija in ministrstvo za kulturo sta se uspela dogovoriti glede lastništva Blejskega otoka. Tako bo lastnica otoka ostala država, objekti na njem pa bodo v lasti blejske župnije, ki bo v skladu z dogovorom tudi umaknila pritožbo, ki jo je glede denacionalizacijskega zahtevka naslovila na evropsko sodišče. Blejski župan in turistični delavci se s takšno rešitvijo v največji meri ne strinjajo, medtem ko so v družbi Sv. Martina kar zadovoljni.

JEDRSKA POT

Jedrski material (izrabljeno jedrsko gorivo iz raziskovalnega reaktorja v Budimpešti), ki zadošča za proizvodnjo šestih jedrskih bomb, je bil v tajni operaciji pod vodstvom ameriških strokovnjakov v mesecu dni prepeljan iz Budimpešte v Rusijo. Potoval je tudi skozi Slovenijo in sicer s tovornim vlakom do Luke Koper, od koder so ga nato s tovorno ladjo prepeljali v Rusijo. Prevoz čez ozemlje Slovenije sredi septembra je imel v skladu z evropsko zakonodajo vsa ustrezna dovoljenja okoljskega in notranjega ministrstva ter uprav za jedrsko varnost in za varstvo pred sevanji. Transit je spremljala posebna enota policije, radiološki nadzor so opravljale slovenske strokovne organizacije. "V skladu z mednarodnimi pogodbami se taki prevozi zaradi varnosti opravljajo v tajnosti do prispetja tovora na cilj," so poudarili na ministrstvu za okolje in prostor.

MAMILNA POT

Cariniki v Luki Koper so v preiskavi dveh zabojnikov, ki sta prispela iz Kolumbije, med vrečami z lepilom za keramiko našli 50 vreč, v katerih je bil kokain, so ob koncu preiskave sporočili z Generalne policijske uprave. Pošiljka je bila namenjena slovenskemu podjetniku, kriminalisti pa so v zvezi s tem že aretirali tri slovenske državljane.

PO SVETU

GOSPODARSKO STANJE ZDA

Bela hiša priznava, da so Združene države Amerike trenutno v zelo slabem gospodarskem stanju. Do zdaj so se njeni predstavniki izogibali kakršnimkoli negativnim izjavam, zato je tiskovna predstavnica predsednika Georga Busha presenetila, ko je povedala, da v ZDA na področju brezposelnosti vlada negotovost. Pričakujejo tudi, da številke bruto domačega proizvoda ne bodo zadovoljive.

NEŠIRJENJE JEDRSKEGA OROŽJA

V avstralskem Sidneyu je bila 21. oktobra ustanovljena seja Mednarodne komisije za razoroževanje in neširjenje jedrskega orožja. Sopredsedujoči komisiji Gareth Evans je poudaril, da se je svet znašel na robu poplave jedrskega orožja. Med drugim je izpostavil dejstvo, da je po svetu nameščenih med 13 in 16 tisoč aktivnih jedrskih konic in da je skoraj čudež, da med hladno vojno ali po njej ni prišlo do jedrske katastrofe. Novoustanovljena komisija, ki združuje predstavnike 15 jedrskih velesil, med drugim želi doseči revizijo pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, ki sega že v leto 1968.

ISLANDIJA: POT V EU

Finančna kriza, ki je že pred tedni močno prizadela Islandijo, očitno vpliva tudi na možnost povezovanja te države z ostalim svetom. Zadnja javnomnenjska raziskava kaže, da velika večina Islandcev podpira članstvo v Evropski uniji in prevzem evra. Po ponedeljkovih objavljenih rezultatih je podpora članstvu v povezavi narasla na dobrih 68 odstotkov. Razlika z začetkom leta je očitna, ko je vstop v EU podpiralo 55 odstotkov vprašanih. Za uvedbo evra, ki bi zamenjal islandsko krono, se je izreklo dobrih 72 odstotkov ljudi. Vrednost domače valute je spriču finančne krize v zadnjem času v primerjavi z evrom močno padla.

OTROŠKO ZDRAVJE

Glavna avstralska prehrabena podjetja in proizvajalci pijač so se dogovorili, da v času, ko so na televiziji otroške

PISALI SMO PRED 50 LETI

PROSLAVA NA PRAZNIK KRISTUSA KRALJA

Ves katoliški svet je v nedeljo 26. oktobra slavil praznik Kristusa Kralja. Tudi slovenska skupnost v Argentini se je pridružila v lepi verski manifestaciji, združeni s praznovanjem praznika Kristusa Kralja, proslavo misijonske nedelje in devetdesetletnice Baragove smrti. (...)

SLOVENC V ARGENTINI

OSEBNE NOVICE

Poroke: V soboto dne 11. oktobra 1958 sta se v župni cerkvi v Martinezu poročila gdč. **Inge Goll** in ing. **Jože Rezelj**. Poročne obrede je opravil dekan teol. fakultete v Adrogué-ju g. dr. **Ignacij Lenček**. Za priči sta pa bila: nevesti g. dr. **Vladimir Pezdirc**, ženinu pa njegov brat g. **Lojze Rezelj**. V soboto dne 25. oktobra t. l. sta stopila pred oltar v župni cerkvi v Ramos Mejia g. **Jure Puhek** iz Tanče gore pri Črnomlju in gdč. **Ivanka Peršin** iz Stožic pri Ljubljani. Mladi par je poročil g. **Boris Koman** iz Mar del Plata, za priči sta pa bila: nevesti g. **France Oblak**, ženinu pa g. **Miha Horvat**. Istega dne in v isti cerkvi sta se poročila tudi g. **Janez Zarnik** in gdč. **Erminia Skolaris**. Poročne obrede je opravil g. **Janez Kalan**. Mladim parom ob vstopu v novo življenje iskreno čestitamo ter jim želimo mnogo sreče, zadovoljstva in obilo božjega blagoslova.

RAMOS MEJIA

Dne 22. oktobra t. l. je tiho in skromno proslavil 50. letnico svojega življenja naš dušni pastir g. Janez Kalan. V svoji skromnosti ni hotel kakega slavlja, zato so se ga pa rojaki tem bolj spominjali v molitvi ter se mu tako zahvalili za vse dušnopastirsko delo, ki ga vsa leta od prihoda v Argentino opravlja med njimi. (...)

MAR DEL PLATA

Družinska sreča. V družini g. dr. Angela Kalina, in njegove žene ge. Tončke roj. Bohinc, so dobili hčerko Marijo Rezko. Druga hčerka se je rodila tudi v družini g. Lojzeta Trpina in njegove žene ge. Nežke roj. Gornik. Srečnima družinama naše čestitke.

Slavnostna predstava Linhartove komedije Matiček se ženi

Na predvečer velikega praznika ob 40-letnici osvoboditve slovenskega naroda, se je Gledališki odsek Slovenske kulturne akcije pridružil praznovanju tega temeljnega mejnika v naši zgodovini ter postavil na oder Linhartovo 5 dejanko komedijo **Ta veseli dan ali Matiček se ženi**. Obenem je ta predstava bila spomin na krstno izvedbo istega dela pred 110 leti, torej v tistih revolucionarnih mesecih leta 1848, čeprav je izšlo v tisku že celih 58 let poprej. Prazniku in predstavi je v začetku spregovoril predsednik Slovenske kulturne akcije, g. R. Jurčec, z lepim poudarkom, da je Matiček že govoril doma o svobodi, da govori zdaj isto med nami v zamejstvu in čaka, da spet proslavi svobodo doma, kjer je ni ... (...)

-jkc

Svobodna Slovenija, 30. oktobra. 1958 - št. 44

oddaje, ne bodo oglaševali nezdrave hrane in pijač. Tovrstna odločitev je posledica pritiska javnosti, ki krepi boj proti prekomerni telesni teži otrok. Ukrep, ki naj bi v praksi zaživel v začetku prihodnjega leta, je podprlo več kot 80 odstotkov v Avstraliji prisotnih prehrabnih podjetij, nista pa se mu pridružila McDonald's in njegov tekmelec Kentucky Fried Chicken.

KOSOVO

Makedonija in Kosovo sta sklenili sporazum o meji, kar je prvi korak na poti vzpostavitve diplomatskih odnosov, je sporočilo makedonsko zunanje ministrstvo. Dodali so, da sporazum zadeva celotno mejo, demarkacijo pa da bodo končali do konca meseca, poročila hrvaška tiskovna agencija Hina. Makedonija je Kosovo priznala 10. oktobra.

RESUMEN DE ESTA EDICION

CAMBIO DE HORA

El pasado domingo 26 de octubre los residentes en Eslovenia adelantaron una hora los relojes y así pasaron a regirse por el horario de invierno centroeuropeo. La diferencia horaria entre Buenos Aires y Eslovenia es ahora de + 3 horas, Mendoza y Bariloche + 4 horas. (Pág. 1)

STUDIA SLOVENICA

El pasado 20 de octubre se entregaron las distinciones Aškerc (primer esloveno de profesión archivista) con las que se premia los aportes extraordinarios en el desarrollo de los archivos eslovenos. Este año el premio lo obtuvo el director y fundador del Instituto Studia slovenica, dr. Janez Arnež, por su excepcional trabajo de recolección, cuidado y conservación de la herencia archivista de los eslovenos en el mundo. Por otro lado, el Instituto firmó un acuerdo para que la biblioteca y el archivo formen parte del Instituto Superior Católico. (Pág. 2)

ACTO POR SLOMŠEK

El 27 de septiembre los cursos de idioma esloveno se reunieron para recordar al beato Anton Martin Slomšek, considerado padre de las escuelas eslovenas y defensor del idioma en épocas de dominio germánico. Primero participaron de la misa y luego disfrutaron de la obra que preparó el curso "Rožmanova šola" de San Martín. La pieza elegida fue "Mojca Pokrajculja" y la presentaron de una forma dinámica que ayudó a que los chicos en el auditorio siguieran el cuento y aplaudieran a los pequeños-grandes artistas. (Pág. 3)

FRANC CIGAN

El pasado 18 de septiembre transcurrieron 100 años de la muerte de Franc Cigan, salesiano, docente y profesor de música y canto. Nacido y ordenado sacerdote en Eslovenia en el año 1945 debió emigrar hacia la región de Corintia (ubicada entre el límite norte de Eslovenia y el sur austriaco). Allí vivió en Klagenfurt (Celovec) donde fue profesor en la escuela secundaria, dirigió los coros escolares y de la iglesia. Falleció en Ljubljana en 1971. Su principal aporte a la cultura fue la recolección, búsqueda y arreglos corales de la música tradicional eslovena. Su respeto y amor por la música hizo que muchos jóvenes colaboraran en aquella tarea. Según sus palabras, mientras el pueblo continúe cantando, seguirá vivo. La música es la ligazón que une a la persona con su hogar, con el pasado, es la unión entre los hombres, reúne a la juventud - el futuro. Sin este vínculo, somos como hojas arrancadas del árbol. (Pág. 4)

PORTAL PARA LOS ESLOVENOS

La embajada eslovena en la Argentina informa que en el sitio www.slovinci.si ya se encuentra en funcionamiento el portal para los eslovenos en el mundo. El portal está dirigido en primer lugar a los eslovenos en el mundo, y con el mismo deseamos acercar también a los usuarios en Eslovenia la rica actividad cultural de los eslovenos en el mundo, brindando información acerca de los acontecimientos referidos al tema que se llevan a cabo en Eslovenia y en el mundo.

El objetivo principal del sitio es ofrecer en un solo lugar información actual acerca de los eslovenos en el mundo; acceso a las instituciones responsables de la colaboración con los eslovenos en el mundo dentro de la República de Eslovenia, con información actualizada de sus actividades - p. ej. seminarios, consultas, convocatorias; presentar todas las entidades eslovenas en el mundo. **La información ya no estará dispersa en sitios individuales, sino conectada a través de este portal.**

Las entidades en el mundo tendrán en el futuro la posibilidad de ingresar contenidos en el portal a través de una contraseña (para los rubros de noticias y calendario de eventos). Los contenidos del portal se actualizarán también según el interés de las entidades (respuestas a preguntas, etc.). Deseamos alentar también a las entidades para que en sus propios sitios ofrezcan la conexión con el portal.

Es también nuestro especial deseo que el portal y las oportunidades que ofrece lleguen a todos aquellos que no participan de la vida de las asociaciones y a los jóvenes. Mediante el sitio deseamos acercar Eslovenia y el idioma esloveno a los descendientes de eslovenos que no conocen el idioma (en breve el portal se publicará también en idioma inglés). (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alenka Godec** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** / Teléfono: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar

Za Društvo ZS: Alenka Jenko Godec / **Urednik:** Tone Mizerit **Sodelovali so še:** Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Branko Rebozov, Ivana Tekavec, Dani Žagar, Lučka Bergant in Veronika Kremžar Rožanec. **Mediji:** STA, Radio Ognjišče.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 150, pri pošiljanju po pošti \$ 215, Bariloche \$ 175; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina - Tel.: (54-11) 4301-5040. - E-mail: info@vilko.com.ar

Correo Argentino Suc. 7
 FRANQUEO PAGADO
 Cuenta Nº 7211
 R. Nac. de la Propiedad Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
 EVT Leg. 12618
 Dis. 2089
 de Lucia Bogataj
 H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
 Tel. 4441-1264 / 1265

Počtniški dom „Dr. Rudolf Hanželič“ sporoča, da je gostom na razpolago vse leto. Tel.: 03548-494046; Mobitel (011) 15-6152-9978; e-mail: hoteldecampo@yahoo.com.ar

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhagl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejija - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvjetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavallo 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dr. Ana C. Farreras de Kočar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Lunes y jueves de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejija. Tel.: 4656-4039 - Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac_te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI
29. oktobra 2008

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,25 US dolar
1 EVRO	1,61 KAD dolar
1 EVRO	4,19 ARG peso

DARUJTE V TISKOVNI SKLAD!

OBVESTILA

SREDA, 29. oktobra:
 Sestanek voditeljic osnovnošolskih tečajev, ob 20. uri v Slovenski hiši.
ČETRTEK, 30. oktobra:
 Izredni sestanek ZSMŽ, ob 16. uri v Slovenski hiši. Imele bomo razgovor z g. Klemenom Žumerjem.
PETEK, 31. oktobra:
 Srečanje RASTI VII, ob 20. uri v Slomškovem domu.
NEDELJA, 9. novembra:
 Zvezni mladinski dan v Slovenski vasi v Lanusu
SOBOTA, 15. novembra:
 Zaključna prireditev tečaja RMB v Slovenski hiši.
NEDELJA, 16. novembra:
 Srebrna sv. maša č. g. Francija Cukjatija v Slomškovem domu, ob 12. uri.
SOBOTA, 22. novembra:
 Zahvalni poklon Argentini pred spomenikom generala San Martina, ob 11. uri.
NEDELJA, 23. novembra:
 Nedelja Kristusa Kralja.
SOBOTA, 29. novembra:
 Slavnost 60. obletnice društva Zedinjena Slovenija, v Slovenski hiši.

OSEBNE NOVICE

Krsta
 4. decembra 2007, je bil krščen v cerkvi Marije Kraljice v Slovenski vasi **Baltazar Berčič**; očka je Fernando, mamica pa Geraldine roj. Rome. Krstil je g. Franci Urbanija, botrovala pa sta Fernanda Rome in Fabian Berčič.
 27. septembra 2008 je bila krščena v cerkvi Fatimske Marije **Guadalupe Sol Zarnik**; očka je Leonardo, mamica pa Silvana Andrea Ceballos. Botra sta bila Romina Marija Zarnik in Javier Fernando Ceballos.
Srečnima družinama iskreno čestitamo!
Smrt
 Umrta sta v San Justu, **Marija Podlogar roj. Tekavec** (87) in v Kanadi **Vladimir Pezdirc** (91). **Naj počivata v miru!**

Blejski otok v dogovoru

Ljubljanska nadškofija in ministrstvo za kulturo sta se v minulih mesecih uspela dogovoriti glede lastništva Blejskega otoka. Tako bo lastnica otoka ostala država, objekti na njem pa bodo v lasti blejske župnije, ki bo v skladu z dogovorom tudi umaknila pritožbo, ki jo je glede denacionalizacijskega zahtevka naslovila na evropsko sodišče. Z dogovorom se končuje večletno reševanje denacionalizacijskega zahtevka ljubljanske nadškofije, ki je želela vrnitev Blejskega otoka v naravi. Ker v Sloveniji ni

dobila pritrditve, se je nadškofija s pritožbo obrnila na Evropsko sodišče za človekove pravice. To pritožbo pa bo v skladu s sklenjenim dogovorom, ki ga je 9. oktobra na svoji seji potrdila tudi vlada, sedaj umaknila ter se tako odpovedala zahtevi po vrnitvi otoka, ki tako kot geografska enota ostaja javno dobro. V zameno bo država blejski župniji, ki že ima v lasti cerkev sredi Blejskega jezera, v last in posest vrnila tudi ostale objekte na otoku. Tako bo uresničen prvotni predlog in stališče spomeniško

varstvene službe v Kranju z začetka denacionalizacijskega postopka. Pri čemer se bo stavba „proštije“ po poročanju Dela namenila muzejski predstavitvi Dokumentov slovenstva, kar je bilo dogovorjeno že v prejšnjih medsebojnih usklajevanjih. Blejski župnik Janez Ambrožič je z doseženo rešitvijo zadovoljen. Kot je v kratkem odgovoru povedal za STA, bodo sedaj končno lahko mirno delali naprej. Za komentiranje sporazuma so sicer pristojni v ljubljanski nadškofiji, kjer pa naj bi o tem podrobneje spregovorili v prihodnjih dneh. Sporazuma pa zaenkrat tudi na ministrstvu za kulturo še niso komentirali. Nad odločitvijo ministrstva za kulturo in Nadškofije Ljubljana, da bo blejska župnija lastnica vseh stavb na Blejskem

otoku, medtem ko bo sam otok ostal v državni lasti, so bili na Bledu presenečeni. Župan in turistični delavci s takšno rešitvijo tudi niso preveč zadovoljni, medtem ko so v družbi Sv. Martina dokaj zadovoljni. Blejska župnija je tudi prek družbe Sv. Martina upravljalec Blejskega otoka vse od leta 1992. Z najnovejšim sporazumom, s katerim se Cerkev odpoveduje vračilu otoka v last in posest, pa se bo župniji Bled za dobo 45 let izročilo v zakup vse nepremične na otoku, torej tudi mežnarija, proštija in puščavnic, ki so po sklepu ustavnega sodišča v državni lasti. To bo omogočilo nadaljevanje celostnega upravljanja otoka, so prepričani v ljubljanski nadškofiji. „Nadškofija Ljubljana bo kot dober gospodar stavb in objektov ter

upravitelj nepremičnin dosledno spoštovala in varovala varstveni režim kulturnega spomenika, ki velja za območje celotnega otoka,“ zagotavljajo v sporočilu za javnost. Ob tem pa obljublajo, da bo na otoku potekala splošno koristna kulturno - umetniška dejavnost ter da bo Blejski otok ostal javno dostopen za vse domače in tuje obiskovalce. Katoliška Cerkev je na otoku navzoča 942 let. Briksenški škofje so blejsko posest z otokom prejeli v dar od cesarja Henrika II. leta 1004. Otok je leta 1688 prešel v last in posest Škofije Ljubljana in s tem tudi upravno postal sestavni del slovenskega narodnostnega prostora. Večino vlaganj v objekte, vključno v baročno cerkev, so izvedli iz darov vernikov in drugih prihodkov župnije oziroma škofije.

SLOVENCİ IN ŠPORT

PO STOPINJAH STAREJŠIH
 Slovenska mladinska judo reprezentanca je uspešno začela nastope na mladinskem svetovnem prvenstvu v Bangkoku. V konkurenci bork do 57 kilogramov je Tina Trstenjak osvojila bronasto kolajno. Lep uspeh je s sedmim mestom v kategoriji do 48 kg že v četrtek dosegla tudi Kristina Vršič.

ČASTEN PORAZ
 Slovenska futsal reprezentanca je odigrala prvo tekmo na svoji mini turneji po Braziliji. V deželi sambe je uvodoma v Goianii pred 8000 gledalci klonila pred svetovnimi prvaki z 0:2. Brazilci so oba zadetka dosegli v prvem polčasu, strelca pa sta bila Tiago de Almeiada in Valdin Batista Carvalho.

KEGLJAŠKE KOLAJNE
 Slovenija je na kegljaškem svetovnem prvenstvu v Banja Luki osvojila tri odličja. Mitja Gornik je v finalu posameznikov izgubil s Romunom Nicolaejem Lupujem in si priboril srebro. Uspeh je dopolnila Rada Savič z bronom v sprintu, enak dosežek pa je med mešanimi dvojicami uspel tudi Nadi Savič in Mariu Čulibrku.

13. LJUBLJANSKI MARATON
 Etiopijec Amare Mulu je bil najboljši na 13. Ljubljanskem maratonu v slovenski prestolnici v teku na 42 kilometrov (2:14,41), v ženski konkurenci pa je slavila Ukrajinka Tatjana Mesenceva (2:37,13). V polmaratonu na 21 km, ki je štel tudi za državno prvenstvo, sta zmagala Roman Kejžar (1:05,47) in Daneja Grandovec (1:16,19).

V DVOJE JI GRE BOLJE
 Najboljša slovenska teniška igralka Katarina Srebotnik je še enkrat več dokazala svojo kakovost v igri dvojic. Skupaj s partnerko Japonko Ai Sugijamo je dobila turnir v Linzu, drugi nosilki sta v finalu s 6:4 in 7:5 premagali prvi, Caro Black iz Zimbabveja ter Američanko Leizel Huber. — Med posameznicami pa je Katarina izpadla že v drugem krogu.

sdo-sfz 2008

56. Zvezni Mladinski dan

Nedelja 9. novembra
 v Slovenski vasi
 v Lanusu

09.00 Sv. maša
 10.15 Dviganje zastav
 10.30 Začetek tekmovanj
 13.00 Kosilo
 19.30 Kulturni program
 Nato prosta zabava!

Msgr. J. Hladnik 3970 - Remedios de Escalada

Sklepna prireditev Slovenskega srednješolskega tečaja ravnatelja Marka Bajuka

15. novembra 2008

ob 16,30: razdelitev spričeval
 ob 17,00: sv. maša
 ob 18,00: prireditev v dvorani

Dijaki, starši in prijatelji tečaja
 Prisrčno vabljeni!